

ת"פ 17695/06/21 - מדינת ישראל נגד מחמוד שלבי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

29 יוני 2022
ת"פ 17695-06-21 מדינת ישראל נ'
שלבי

בעניין:
המאשימה:
נגד
הנאשם:
מדינת ישראל
מחמוד שלבי

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד זוהר נאור

הנאשם ובא-כוחו, עו"ד רמי שלבי בשם עו"ד וויסאם לידאווי

מתורגמן לשפה הערבית, מר עבד אלחכים

מר דין

כללי

1. בטרם שמיעת הראיות, הצדדים הגיעו להסדר דיוני במסגרתו כתב האישום המקורי שהוגש נגד הנאשם תוקן, והנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, שאלה הם עיקריהן:
הנאשם והמתלון חברים ובעת הרלוונטית לכתב האישום עבדו יחד בשיפוץ מלון באילת והתגוררו באותו חדר במלון. בתאריך 27.05.20 בשעת ערב, הנאשם והמתלון שתו משקאות אלכוהוליים ובסמוך לשעה 23:00 בהיותם בחדרם, התפתח ביניהם ויכוח ועימות פיזי. בשלב מסוים הנאשם והמתלון יצאו מהחדר והחלו לצעוד במסדרון כשהם צועקים זה על זה, ובמהלך הוויכוח ביניהם הם נצמדו זה לזה והנאשם נטל סכין יפנית ודקר באמצעותה את המתלון בצד השמאלי של גבו ובידו הימנית. המתלון פונה לבית החולים ונמצא שנגרם לו חתך על פני גב כף ידו הימנית, וחתך באזור הצלעות משמאל. והוא הוכנס לטיפול בחדר הלב. בנוסף, נגרמה למתלון פגיעה בגידים והיה חשד לפגיעה בעצב רדיאלי תחושתית. הוא נותח ואושפז, וכעבור יומיים שוחרר עם קיבוע סד גבס וצורך במעקב אורתופדי.
2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כאמור, הוא הורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977.
3. ההסדר בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש.
4. הנאשם יליד נובמבר 2001, ובנסיבות חובה לקבל עליו תסקיר של שירות המבחן.

תסקיר שירות המבחן

5. בתסקיר שירות המבחן על הנאשם צוינו בין היתר הדברים הבאים- הנאשם בן 20, רווק. מתגורר בכפר ריינה. ללא עבר פלילי. עובד בתחום הבטון. אישר שימוש חברתי באלכוהול ומסר שלאחר ביצוע העבירה הפחית את צריכתו. תאר התנסות של פעמים בודדות בסמים. הוזמן לשתי בדיקות שתן לאיתור סם. לראשונה לא התייצב, ובשנייה נמצאו שרידי סם. שלל שימוש וטען כי ייתכן והיה בקרבת אחרים שעישנו. שלל שימוש תלתי וצורך טיפולי. הודה במיוחס לו, וקיבל אחריות חלקית על מעשיו. תאר שהמתלון התגרה בו והתייחס אליו בזלזול. וכן שהיה תחת השפעת אלכוהול ואינו זוכר את הדברים. ביטא חרטה מילולית. לא הביע אמפתיה כלפי המתלון. ומזער חומרת המעשים. שלל צורך או נזקקות טיפולית. צוין כי לא נערכה סולחה בין הצדדים. שירות המבחן סקר את גורמי הסיכון והסיכוי של הנאשם והעריך כי לא ניתן לשלול הישנות עבירות בעתיד. שירות המבחן התרשם שהנאשם אינו בשל להתערבות טיפולית, ונמנע מהמלצה בעניינו.

טיעוני הצדדים

6. המאשימה עמדה על הערכים החברתיים המוגנים בעבירה שהנאשם ביצע ועל מידת הפגיעה בהם במקרה זה; על נסיבות ביצוע העבירה; ועל מדיניות הענישה הנוהגת; ועתרה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר בפועל. ציינה שהנאשם הודה במיוחס לו ואין לו עבר פלילי, ומנגד עמדה על התרשמות שירות המבחן ממנו ועל הצורך בהרתעת הנאשם ובהרתעת הציבור. ועתרה להטיל על הנאשם מאסר בחלקו האמצעי של המתחם, מאסר על תנאי לתקופה משמעותית, ופיצוי משמעותי למתלון.

7. ב"כ הנאשם ציין שהנאשם הודה במיוחס לו, חסך זמן שיפוטי וחסך את העדת המתלון. טען שגם למתלון חלק באירוע, ושהנאשם הגיב באופן לא פרופורציונאלי, הרים להב של סכין יפנית שהיתה על הרצפה ודקר באמצעותה את המתלון. מדובר באירוע נקודתי בין שני חברים, ללא תכנון מוקדם. הפגיעות שנגרמו למתלון לא גרמו לו מום או נכות. אין לנאשם עבר פלילי ומאז האירוע לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. והוא שומר על תנאי השחרור שלו. טען כי מתחם העונש נע בין מאסר קצר בעבודות שירות ועד 14 חודשי מאסר בפועל, וביקש למקם את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של המתחם.

8. הנאשם הביע צער על מעשיו.

דין והכרעה

9. תקיפת אדם בסכין, הינה מעשה חמור ומסוכן.

גרימת חתך בסכין תוך כדי תקיפה במהלך אירוע אלים, איננה כפעולה כירורגית הנעשית בעדינות, בזהירות ובדיוק, כשהמנותח שוכב מורדם ללא תנועה והמנתח שולט בתוואי החתך ובעומקו ופועל מתוך רצון לרפא ולהציל. היא נעשית בתנועת יד מהירה, ממרחק מסוים מהנפגע, באופן שהתוקף איננו יכול לשלוט במדויק במיקום הפגיעה ובעומק החתך שיווצר, ומתוך סערת ריב, כעס וכוונה לפגוע ולגרוע נזק. בנסיבות כאלה, מידת הפגיעה המדויקת היא במידה רבה מקרית ואיננה תלויה ברצונו של התוקף. לפעמים, להב הסכין יעבור קרוב מאוד לכלי דם גדול או לאיבר חיוני אך לא יפגע בהם והנזק שייגרם לנפגע יהיה קטן, ולפעמים, הסכין תפגע בכלי הדם או באיבר החיוני ותגרום לתוצאה חמורה ואף פטאלית. כאן, למרבה המזל, החתכים לא פגעו בכלי

דם גדולים והפגיעה הפיזית שנגרמה, שאמנם היתה משמעותית, לא היתה מאוד חמורה. אולם באותה מידה מעשה הנאשם יכל לגרום לתוצאה חמורה וקשה הרבה יותר.

10. הערכים החברתיים שנפגעו ממעשה הנאשם, הם בראש וראשונה הערכים הבסיסיים של שמירת החיים והגוף, ובנוסף לכך נפגעו גם הערכים של הזכות לכבוד, לביטחון ולשלווה, ושמירת הסדר הציבורי. ומידת הפגיעה בהם כאן הינה משמעותית.

11. חברה נאורה סולדת ממעשי אלימות, בשל הפגיעה שלהם במוסכמות החברתיות הבסיסיות ביותר עליהן מושתתת חברה אנושית ראויה לשמה. ואכן, עבירות האלימות בכלל נחשבות לעבירות חמורות שהיחס אליהן הוא של הוקעה ומיאוס.

12. עבירת החבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בה הורשע הנאשם, ממוקמת במקום גבוה בסולם החומרה של עבירות האלימות. העונש הקבוע לצידה- 14 שנות מאסר, מדבר בעד עצמו ומסמן לעבר הטלת ענישה משמעותית.

13. מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות האלימות החמורות, הינה מימים ימימה של חוסר סובלנות וחומרה, העולה בקנה אחד עם עקרון ההלימה והגמול.

"בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית משפט זה על חומרתן הרבה של עבירות אלימות, ובהתאם לכך קיימת מגמת החמרה בענישה בגין עבירות אלו, במטרה להרתיע מפני ביצוען. כך אמרתי בעבר: "האלימות הגואה במקומותינו אינה גזירת-גורל ולא כורח המציאות. יש צורך לשנות את המאזן. במקום שאזרחים ישרים תמימי-דרך יִקְאוּ ויִכְאוּ, יחששו לבטחונם, יהיו אלה העבריינים האלימים - בכוח ובפועל - שאימת הדין תיפול עליהם, והם ירתעו מפני שימוש בנשק קר וחס לשם חיסול חשבונות בעשיית דין עצמית. שינוי המאזן - הסבת יראת האנשים התמימים לאימת אנשי-המדון - צריך להעשות גם באכיפה ובענישה קשה" (ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד סו(2) 798, 772 (2013)) - ע"פ 8897-20 גיא סקנדריון נ' מדינת ישראל (06/05/21)

14. הלכה למעשה בתי המשפט מטילים על מעשים הדומים במהותם לענייננו, עונשי מאסר לתקופות משמעותיות.

בע"פ 3249-19 סמרה פיסהי נ' מדינת ישראל (05.08.19) דובר במערער ומתלונן שהכירו זה את זה. בהזדמנות מסוימת הם נפגשו באקראי והתפתח ביניהם ויכוח שהוביל לדחיפות הדדיות שבמהלכן המערער נפל על הקרקע והמתלונן הרפה ממנו. מיד לאחר מכן, המערער ניסה לתקוף את המתלונן באגרוף והמתלונן חמק ממנו. בשלב מסוים, המתלונן ביקש להפסיק את המריבה והמערער עזב את המקום. מספר דקות לאחר מכן, המערער שב על עקבותיו כשהוא מצויד בסכין, ודקר את המתלונן בידו השמאלית וכתוצאה מכך נגרמו למתלונן חתך עמוק ונזק עצבי בידו. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**. ובית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל** והטיל על המערער **24 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור.

בע"פ 379/15 לוי נ' מדינת ישראל (26.7.2015) המערער הורשע בעבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** בכך שבעקבות ויכוח שהתגלע בינו ובין המתלונן, אותו הוא מכיר, החלו השניים להתקוטט והנוכחים

במקום הפרידו ביניהם. זמן קצר לאחר מכן המערער הרים בידו בקבוק בירה, התקרב למתלון והטיח את הבקבוק בחוזקה בפניו של המתלון. כתוצאה מהמעשה נשבר הבקבוק והמתלון נפצע בפניו ודימם. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר** והשית על המערער **30 חודשי מאסר**. ערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 7475-14 **קבהא מהדי נ' מדינת ישראל** (25.12.2014) המערער נעצר בפקק תנועה שבו היה מצוי גם המתלון שנהג ברכבו. בין המערער למתלון התפתח ויכוח על רקע עקיפת המתלון את רכבו של המערער. המערער יצא מרכבו, פתח את דלת הנהג ודרש לדעת מדוע המתלון עקף אותו. המתלון השיב כי לא שם לב ויצא מהרכב. בשלב זה דחף המערער את המתלון, ואז החלו דחיפות הדדיות בין השניים, עד אשר הגיעו אנשים נוספים והפרידו ביניהם. בהמשך, ולאחר שהמתלון התקדם מעט בפקק, הגיח המערער מצדו של הנהג, כשברשותו כלי עבודה ממתכת, והיכה באמצעותו את המתלון מספר פעמים בפניו. כתוצאה מכך נשברו למתלון שלוש שיניים ונגרם לו חתך בשפתו העליונה, שאוחה בתפרים. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, ונדון ל- **24 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור והעמיד את **עונשו של המערער על 20 חודשים**, בשל פרק הזמן הארוך שחלף מאז ביצוע העבירה ועד להגשת כתב האישום ובהתחשב בכך שמאז ביצוע העבירה ועד למתן פסק הדין בבית המשפט העליון חלפו 4.5 שנים ושירות המבחן ציין את השינוי לטובה שחל במערער. תוך אמירת הדברים הבאים -

"בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי. בית משפט זה ציין לא אחת כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו וכי תרומתו של בית המשפט למלחמה זו הינה בהטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה. לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג וברח [ראו למשל: ע"פ 5153/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014) (להלן: עניין פלוני); ע"פ 6971/13 עמרן נ' מדינת ישראל (23.9.2014) (להלן: עניין עמרן); ע"פ 4061/12 בדארנה נ' מדינת ישראל (4.9.2012)]. מעיון בפסיקת בית משפט זה בשנים האחרונות עולה כי **קשת הענישה בעבירות אלימות, הנעשות תוך שימוש בנשק קר, היא רחבה ומגוונת, אך היא כוללת ברוב המקרים עונשי מאסר בפועל שנעים בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ככל שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון [להרחבה ראו סקירת הפסיקה בפסקאות 11-12 בעניין פלוני], ואף עונשי מאסר בפועל המגיעים לארבע שנות מאסר בפועל במקרים חמורים במיוחד...**"

בע"פ 935/14 **אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.11.14), המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של **גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**. המערער והמתלון חברים והם נפגשו ביחד עם אחרים לארוחה ושתי אלוהול. תוך כדי כך התפתח ביניהם ויכוח, במהלכו המערער תקף את המתלון, דקר אותו בסכין וגרם לו לחתכים ביד ובכתף. המתלון ניסה לברוח מהמקום אך המערער דקר אותו דקירה עמוקה בשכם. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 3.5 עד 5 שנות מאסר** והעמיד את עונשו של המערער על **50 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון ציין כי העונש אמנם מצוי ברף העליון של הענישה הנהוגה אולם הוא ראוי ואין להתערב בו.

בע"פ 2037-13 **סאלח מחאג'נה נ' מדינת ישראל** (26.6.13), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות

של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין**. בעקבות ויכוח, הנאשם זרק לעבר המתלונן אבן אשר פגעה בפניו, בהמשך תפס בחולצתו, תקף אותו במכת אגרוף ודקר אותו באמצעות סכין. הנאשם בעל רקע נורמטיבי, ללא עבר פלילי. נקבע **מתחם שבין שנתיים ל-5 שנות מאסר**. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם עונש של **30 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון אישר את המתחם ואת העונש.

15. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה -

הנאשם תקף את המתלונן במהלך התגוששות ביניהם, לאחר ששניהם שמו משקאות אלכוהוליים. בכתב האישום המקורי תואר שהנאשם הוציא את הסכין בה דקר את המתלונן מכיסו. אולם בכתב האישום המתוקן - שהנאשם הודה בעובדותיו - הנוסח שונה וצוין שהנאשם "נטל סכין". בנסיבות המתוארות, יש להניח לטובת הנאשם שהוא לא הצטייד מראש בכלי תקיפה. ושלתקיפה לא קדם תכנון.

הנאשם חתר את המתלונן בגבו ובידו. בתעודת סיכום האשפוז של המתלונן מצוין, שכל אחד מהחתכים בגב וביד היה באורך של 10 ס"מ. החתך בגב היה על פני קשת הצלעות משמאל. והחתך ביד גרם לחיתוך מלא של גיד ופגיעה בגידים המיישרים של אצבעות 1 ו-2. המתלונן עבר ניתוח בו הגידים נתפרו, ידו גובסה למשך 6 שבועות, והוא נזקק לחופשת מחלה למשך 60 ימים.

הפגיעות הגופניות שנגרמו למתלונן, משמעותיות. ומעשה הנאשם יכל לגרום למתלונן פגיעה חמורה עוד יותר. יש להניח שחוויות הפגיעה, הטיפול הרפואי, ותהליך השיקום, היו קשות למתלונן ונכרכו בסבל ועגמת נפש, שרישומם איננו נמחה בנקל.

ברקע הדברים, כאמור, ריב בין הנאשם למתלונן, שלטענת הנאשם, במהלכם המתלונן התגרה בו והתייחס אליו בזלזול.

16. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם ובין העונש שיוטל; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; אני קובע כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה של הנאשם נע בין 18 ל-42 חודשי מאסר בפועל.

17. שירות המבחן ציין שהנאשם ביטא חרטה מילולית על מעשהו, לא הפגין אמפתיה כלפי המתלונן ומזער מחומרת המעשה. התרשם שלנאשם גבולות התנהגות מטושטשים, קשיים בקבלת סמכות, התנהגות אימפולסיבית וקושי בזיהוי סיכונים, והוא מתקשה להבין את כשליו ההתנהגותיים. והעריך שלא ניתן לשלול הישגות עבירות דומות בעתיד. צירוף הנתונים מלמד על הצורך בהרתעת הנאשם.

18. בגזירת עונשו של הנאשם אני מביא בחשבון בין היתר את גילו הצעיר; את מצבו האישי; את הפגיעה של העונש בו ובמשפחתו; את העובדה שאין לו הרשעות קודמות וזהו מאסרו הראשון; את הודאתו- על משמעויותיה; את התקופה בה שהה בתנאים מגבילים; ואת סיכויי שיקומו.

19. נוכח כל האמור, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים -

א. 20 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע.

ג. תשלום פיצוי למתלונן בסך 30,000 ₪.

זכות ערעור תוך 45 יום.

**ניתנה והודעה היום ל' סיוון תשפ"ב,
29/06/2022 במעמד הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט
סגן הנשיאה**